

BIULETYN

Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2
im. dr. Jana Biziela w Bydgoszczy

WRZESIEŃ 2020

Nr 39 (59)

ISO 9001
ISO 14001
PN-N-18001
ISO 27001

ISSN 2450-2308

Dr n. med.
**Wanda
Korzycka-Wilińska**
DYREKTOR NACZELNY

ISO 9001
ISO 14001
PN-N-18001
ISO 27001

Szanowni Państwo,

Skończył się czas wakacji, który był w tym roku inny niż w poprzednich latach. Myślę, że ze względu na panującą pandemię Covid-19, niestety nie wszyscy zrealizowali swoje plany wakacyjne. Cóż epidemia nas nie opuściła, nadal musimy zachowywać odpowiednią odległość między sobą około 1,5 -2,0 metrów, nosić maseczkę zakrywając usta i nos, myć i dezynfekować dłonie. Zaczynamy rok akademicki, wszystkie zalecenia dotyczące pracowników są również obowiązujące dla studentów.

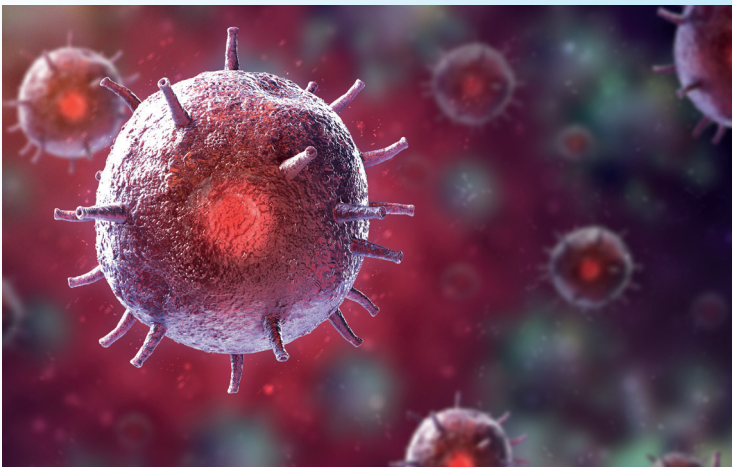
Każdy przypadek Covid-19 ma indywidualny przebieg. U większości zarażonych osób rozwiną się objawy o łagodnym lub umiarkowanym nasileniu. Takie osoby wyzdrowieją bez konieczności hospitalizacji.

Najczęściej występujące objawy zakażenia to: gorączka, suchy kaszel, zmęczenie.

Rzadziej występujące objawy: mięśni, ból gardła, biegunka, zapalenie spojówek, ból głowy, utrata smaku lub węchu, wysypka skórna lub przebarwienia palców u rąk i stóp.

Poważne objawy: trudności w oddychaniu lub duszności, ból lub ucisk w klatce piersiowej utrata mowy lub zdolności ruchowych. W przypadku wystąpienia poważnych objawów niezwłocznie należy skontaktować się z lekarzem poz. Objawy pojawiają się średnio po 5–6 dniach od zakażenia wirusem, mogą jednak wystąpić dopiero po 14 dniach.

Niestety nie mam dobrych informacji. Mamy to co było niestety oczekiwane - drugą falę zakażeń Covid-19. Krzywa zachorowań rośnie i nadal będzie rosła. Dbajmy o siebie i swoich najbliższych. Dziękuję wszystkim pracownikom Szpitala za zaangażowanie w pracy i opiekę nad pacjentem.

Październik 2020 nr 39 (59) BIULETYN

Kwartalnik Szpitala
Uniwersyteckiego Nr 2
im. dr. Jana Bizieła w Bydgoszczy
85-168 Bydgoszcz, ul. Ujejskiego 75

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

kancelaria@biziel.pl
www.biziel.pl

Centrala telefoniczna 52 365 57 99

Sekretariat dyrektora 52 371 26 24

Fax 52 370 05 31

Zespół poradni i przychodni
(rejestracja) 52 36 55 999
52 36 55 998

Podstawowa opieka zdrowotna
52 365 56 25

WYDAWCA

Szpital Uniwersytecki Nr 2
im. dr. Jana Bizieła w Bydgoszczy

SKŁAD I DRUK
Drukarnia Laser-Graf

PROF. DR HAB. N. MED. KORNELIA KĘDZIORA-KORNATOWSKA NOWYM PROREKTOREM UMK DS. CM

Po wiosennych wyborach przeprowadzonych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy rozpoczyna rok akademicki 2020/2021 pod przewodnictwem nowego Prorektora ds. CM UMK prof. dr hab. n. med. Kornelii Kędziory-Kornatowskiej. Pani Profesor zgodziła się opowiedzieć na łamach naszego Biuletynu o największych wyzwaniach i celach, przed którymi stoją nowe władze Collegium Medicum, w tym tych dotyczących naszego szpitala. Zapytaliśmy również, jaki wpływ na najbliższe plany może mieć wyjątkowa sytuacja związana z pandemią COVID-19.

Prof. dr hab. n. med. Kornelia Kędziora-Kornatowska:

W ubiegłym roku Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu uzyskał status uczelni badawczej. To nowe wyzwania, ale też wielka szansa rozwoju dla Collegium Medicum jako integralnej części uniwersytetu, tym bardziej, że na jeden z priorytetowych obszarów badawczych wyznaczono medycynę spersonalizowaną. Program „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” stwarza możliwość m.in. większego umiędzynarodowienia CM, tj. wymian, staży, publikacji naukowych, w ramach współpracy z prestiżowymi ośrodkami zagranicznymi. Bardzo zależy mi, aby wszystkie trzy wydziały CM wykazały zaangażowanie i wykazały tę szansę.

Kolejnym wyzwaniem i zarazem celem na najbliższe lata jest rozbudowa infrastruktury CM związana z wizją jej rozwoju jako ośrodka badawczego. Mam na myśli m.in. planowaną budowę Centrum Nowoczesnych Technologii Medycznych, Centrum Dydaktyczno-Kongresowego, hali sportowej. Duże znaczenie ma dla mnie również sprawna realizacja Wieloletniego planu rozbudowy i modernizacji Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. J. Biziela. Inwestycja ta jest bardzo potrzebna, gdyż stworzy zarówno nowe możliwości rozwoju poszczególnych jednostek szpitala, jak i podniesie standardy związane z bazą dydaktyczną dla studentów. Infrastruktura placówki projektowana była na potrzeby szpitala wojewódzkiego i wtedy nie przewidywano tworzenia tego typu zaplecza, co w obecnej sytuacji jest dużym problemem. Studenci oczekują od nas nie tylko wysokiego poziomu nauczania, ale również dobrych warunków studiowania w postaci sal wykładowych, szatni, tzw. stref dla studenta przeznaczonych do wypoczynku między kolejnymi zajęciami.

Zależy mi na zrównoważonym, równoległym rozwoju obydwu szpitali uniwersyteckich, opartym na współpracy oraz pozytywnej, zdrowej konkurencji. Liczę na bliską współpracę szpitali zarówno między sobą jak i z CM, gdyż wspólnie stworzymy jedną uczelnię. Jako Prorektor UMK ds. CM myślę o organizacji cyklicznych spotkań z dyrektorami szpitali uniwersyteckich.

Jeśli chodzi o obecną sytuację epidemiologiczną, to obawiam się, że może mieć negatywny wpływ na wiele aspektów funkcjonowania CM. Bezpośrednio zagrożone są zagraniczne staże i wymiany, zaś spowodowana epidemią zapaść gospodarcza pociąga za sobą problemy w sferze planowanych inwestycji. Szczególnie martwi mnie groźba opóźnienia w rozbudowie właśnie „Biziela”. Oczywiście tak jak dla wszystkich uczelni medycznych wyzwaniem będzie zapewnienie studentom realizacji programu nauczania z jednoczesnym zachowaniem reżimu sanitarnego, zwłaszcza podczas zajęć na terenie szpitali. W tej kwestii liczę na bliską współpracę dziekanów poszczególnych wydziałów z dyrektorami placówek, którzy najlepiej wiedzą na jakiego typu rozwiązania dotyczące organizacji zajęć pozwala infrastruktura zarządzanych przez nich jednostek.

Nowe władze dziekańskie CM UMK

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU

Dziekan: prof. dr hab. Alina Borkowska
fot. Andrzej Romański

Prodziekani:

PRODZIEKAN DS. BADAŃ I ROZWOJU: prof. dr hab. Grzegorz Grzešek
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH: dr Marta Podhorecka
PRODZIEKAN DS. KSZTAŁCENIA: dr Magdalena Weber-Rajek
KIEROWNIK STUDIÓW DOKTORANCKICH, PRZEWODNICZĄCY
RADY DYSCYPLINY NAUK O ZDROWIU: prof. dr hab. Andrzej Kurylak
WYDZIAŁOWY PEŁNOMOCNIK DS. MOBILNOŚCI:
dr Mariusz Kozakiewicz
WYDZIAŁOWY KOORDYNATOR DS. JAKOŚCI KSZTAŁCENIA:
dr Kamila Faleńczyk
WYDZIAŁOWY KOORDYNATOR DS. DYDAKTYKI I EFEKTÓW
KSZTAŁCENIA: dr Magdalena Weber-Rajek

WYDZIAŁ LEKARSKI

Dziekan: prof. dr hab. Zbigniew Włodarczyk
fot. Andrzej Romański

Prodziekani:

PRODZIEKAN DS. NAUKI: prof. dr hab. Małgorzata Pawłowska
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH: dr hab. Michał Wiciński, prof. UMK
PRODZIEKAN DS. FINANSÓW I DYDAKTYKI:
dr hab. Anita Olczak, prof. UMK
PRZEWODNICZĄCA RADY DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE:
dr hab. Katarzyna Sierakowska, prof. UMK
P.O. KIEROWNIKA STUDIÓW DOKTORANCKICH:
prof. dr hab. Małgorzata Pawłowska
WYDZIAŁOWY PEŁNOMOCNIK DS. MOBILNOŚCI:
dr Aldona Katarzyna Jankowska

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

Dziekan: prof. dr hab. Stefan Kruszewski
fot. Andrzej Romański

Prodziekani:

PRODZIEKAN DS. KSZTAŁCENIA:
dr hab. Barbara Ruszkowska-Ciastek, prof. UMK
PRODZIEKAN DS. STUDENCKICH: dr hab. Marcin Koba, prof. UMK
PRODZIEKAN DS. ORGANIZACYJNYCH I ROZWOJU:
dr hab. Bogumiła Kupcewicz, prof. UMK
PEŁNOMOCNIK DZIEKANA DS. MOBILNOŚCI:
dr hab. inż. Konrad Misiura, prof. UMK
WYDZIAŁOWY KOORDYNATOR DS. JAKOŚCI KSZTAŁCENIA:
dr hab. Daniel Gackowski
PRZEWODNICZĄCY RADY DYSCYPLINY NAUKI FARMACEU-
TYCZNE: prof. dr hab. Michał Marszałł
KIEROWNIK STUDIÓW DOKTORANCKICH:
prof. dr hab. Ewa Żekanowska

IMPLANTACJA PROTEZY ŚLIMAKOWEJ U DOROSŁEGO PACJENTA

11 września w Klinice Otolaryngologii, Laryngologii Onkologicznej i Chirurgii Szcękowo-Twarzowej Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy miał miejsce pierwszy w naszym województwie zabieg implantacji protezy ślimakowej u dorosłego pacjenta z głębokim niedosłuchem. Operację przeprowadzili kierownik Kliniki prof. dr hab. n. med. Paweł Burduk oraz dr n. med. Aleksander Zwierz.

Procedura implantacji ślimakowej wymaga nie tylko doświadczonego i wyszkolonego w tej trudnej procedurze chirurga, ale również zespołu osób zajmujących się kwalifikacją pacjenta oraz późniejszą jego rehabilitacją czy programowaniem procesora. Taki zespół posiada Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy. Warto wspomnieć, że ważną rolę w diagnostyce, kwalifikacji oraz późniejszej rehabilitacji pacjentów odgrywa funkcjonująca w strukturach placówki Klinika Foniatrii i Audiologii.

Implantacja ślimakowa jest jedną z najbardziej rewolucyjnych technologii medycznych opracowanych w XX wieku. Opisując to urządzenie w prosty sposób można nazwać je elektroniczną protezą słuchu zastępującą nieodwracalnie uszkodzony receptor słuchowy. Implant po raz pierwszy wprowadzony przez William House w 1963 roku jako urządzenie z jednokanałową elektrodą połączone z zewnętrznym urządzeniem – procesorem mowy – pozwolił osobom z ciężkim do głębokiego ubytku słuchu na możliwość postrzegania dźwięku. Obecne

urządzenia implantu ślimakowego i procesora mowy oraz związane z nimi technologie znacznie się rozwinęły. Wprowadzono elektrody wielokanałowe, które poprawiają zdolność człowieka do słyszenia hałasu, postrzegania i doceniania muzyki, a procesory mowy zostały zminiaturyzowane oraz wzbogacone w najnowsze technologie, np. bezpośrednio przesyłania strumieniowego dźwięku np. ze smartfona.

Implantacja ślimakowa jest powszechnie stosowana w krajach rozwiniętych, dla przykładu w Niemczech jest ponad 100 ośrodków wykonujących takie procedury, z czego 10 wykonujących powyżej 80 implantacji rocznie. W Polsce liczba ośrodków jest znacznie mniejsza (3 duże ośrodki oraz kilka mniejszych). W naszym województwie do tej pory brakowało takiego centrum dla osób dorosłych.

NASZ SZPITAL LAUREATEM III EDYCJI KONKURSU „LIDERZY ZMIAN W OCHRONIE ZDROWIA”

Celem Konkursu jest promowanie najwyższych standardów zarządzania podmiotami leczniczymi, w tym upowszechnianie najlepszych praktyk i rozwiązań w zakresie monitorowania jakości opieki, optymalizacji procesów na rzecz bezpieczeństwa i skuteczności leczenia, wzmacniania pracy zespołowej oraz skutecznej profilaktyki i edukacji.

Podczas uroczystej Gali, która miała miejsce 22 września w Warszawie, ogłoszono, iż realizowany w Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy projekt: „Rozpowszechnianie zasad racjonalnej antybiotykoterapii w Szpitalu” został laureatem III edycji konkursu Liderzy zmian w ochronie zdrowia. Leaders of VBHC w kategorii: Zarządzanie jakością – zarządzanie skutecznością medycyną.

Projekt jest opisem działań i pracy naszego Mikrobiologa Klinicznego, pani doktor Joanny Kubiak-Pulkowskiej. Głównym zadaniem lekarza mikrobiologa jest dbanie o przestrzeganie szpitalnej polityki antybiotykowej. Najważniejszym

III edycja konkursu Liderzy zmian w ochronie zdrowia. Leaders of VBHC to wspólna inicjatywa Wolters Kluwer Polska oraz Uczelni Łazarskiego. W konkursie nagrodzone zostały placówki lecznicze, które rozwijają praktyki nakierowane na jak najlepszy efekt zdrowotny i doświadczenia pacjentów, czyli tzw. Value Based Health Care (VBHC).

z działań są konsultacje mikrobiologiczne u pacjentów z zakażeniami przeprowadzane na prośbę lekarza prowadzącego lub w formie interwencyjnej, z inicjatywy mikrobiologa, w razie nieprawidłowości zauważonych podczas doraźnych kontroli lub w przypadku izolacji patogenu odznaczającego się wyjątkową zjadliwością czy groźnym profilem lekooporności. Przestrzeganie szpitalnej polityki antybiotykowej odbywa się również poprzez opiniowanie wniosków na antybiotyki zastrzeżone (wydzielona grupa antybiotyków, które są dostępne jedynie po uzyskaniu zgody mikrobiologa). Kolejnym elementem realizacji zadania są planowane i doraźne szkolenia dotyczące profilaktyki, diagnostyki i terapii najczęściej występujących zakażeń. Działania mikrobiologa wiążą się także z tworzeniem ogólnodostępnych rekomendacji dotyczących diagnostyki i leczenia zakażeń (np. rekomendacje dotyczące terapii bakteriemii gronkowcowych, grypy, biegunek o etiologii *C. difficile* czy zalecenia dotyczące postępowania z pacjentem podejrzanym o ciężkie zakażenie już na poziomie Oddziału Medycyny Ratunkowej).

Dane ogólnoswiatowe pokazują, że około 15-20% hospitalizacji zwią-

lek. Joanna Kubiak-Pulkowska
Mikrobiolog Kliniczny

zanych jest z zakażeniami, głównie są to zakażenia pozaszpitalne. Antybiotyki są lekami implikowanymi przez lekarzy wszystkich specjalności. Szacunkowo co drugi-trzeci zalecony antybiotyk jest nieprawidłowy. Zła polityka antybiotykowa zagraża życiu i zdrowiu pacjentów, przyczynia się do wydłużenia czasu i kosztów hospitalizacji, jak i sprzyja selekcji szczepów wielolekoopornych. W Polsce pracuje jedynie kilkudziesięciu czynnych lekarzy mikrobiologów. Rola specjalistów w tej dziedzinie jest wciąż mocno niedoceniana, tym bardziej cieszy nas to wyróżnienie i podkreślenie konieczności prowadzenia prawidłowej polityki antybiotykowej.

NASZ SZPITAL W GRONIE NAGRODZONYCH W KONKURSIE BEZPIECZNY SZPITAL PRZYSZŁOŚCI - INSPIRACJE 2019

24 września w Instytucie Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie, podczas uroczystej Gali poprzedzonej debatą „Zdrowie Polaków”, ogłoszono wyniki trzeciej edycji Konkursu Bezpieczny Szpital Przyszłości – INSPIRACJE 2019.

Bezpieczny Szpital Przyszłości Inspiracje

W konkursie, organizowanym przez firmę Idea Trade we współpracy z „Dziennikiem Gazetą Prawną”, nagradzane są osoby, organizacje pozarządowe i firmy, które w mijającym roku szczególnie zasłużyły się dla krzewienia nowych idei, rozwiązań i technologii, wpły-

wając na zdrowie, komfort życia oraz ochronę środowiska.

Laureatów konkursu wybiera Kapituła, w skład której wchodzi m.in. decydenci z kluczowych firm i organizacji, szefowie instytutów medycznych, najlepszych szpitali i ośrodków zdrowotnych. Przewodniczącym kapituły jest dr n. med. Marek Tombarkiewicz, dyrektor Instytutu Geriatrii, Reumatologii i Rehabilitacji w Warszawie.

W gronie laureatów i finalistów tegorocznej edycji Konkur-

su Bezpieczny Szpital Przyszłości – Inspiracje 2019 znalazł się Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy, zdobywając trzecie miejsce w kategorii „Innowacyjny Szpital”, szóste miejsce w kategorii „Bezpieczeństwo i redukcja zdarzeń niepożądanych, ze szczególnym uwzględnieniem zakażeń szpitalnych” oraz tytuł finalisty w kategorii „Profilaktyka i popularyzacja zdrowego stylu życia”.

DR HAB. N. MED. ŁUKASZ SZYLBERG, PROF. UMK NOWYM KIEROWNIKIEM SZPITALNEGO ZAKŁADU PATOMORFOLOGII

Od 1 lipca funkcję kierownika Szpitalnego Zakładu Patomorfologii naszego Szpitala pełni dr hab. n. med. Łukasz Szyłberg, prof. UMK, absolwent Wydziału Lekarskiego Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, specjalista patomorfolog.

W roku 2013 uzyskał tytuł doktora nauk medycznych za

obronę pracy pt. „Zróżnicowanie ekspresji białek szlaków odpowiedzi immunologicznej w tkankach popłodów ciąży bliźniaczych – badania morfologiczne”. Jest autorem i współautorem licznych prac naukowych w czasopismach krajowych i zagranicznych. Szczególnie zainteresowania naukowe Pana Profesora dotyczą tematyki szlaków nowotworzenia i czynników prognostycznych w onkologii i zaowocowały uzyskaniem w roku 2019 stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych. Dr hab. n. med. Łukasz Szyłberg, prof.

UMK jest wieloletnim pracownikiem naukowym i dydaktycznym Katedry i Zakładu Patomorfologii Collegium Medicum w Bydgoszczy, opiekunem Studenckiego Koła Naukowego. Przez wiele lat związany z Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu i Zakładem Patomorfologii 10 WSK w Bydgoszczy, obecnie pełni również funkcję Koordynatora Zakładu Patologii Nowotworów i Patomorfologii w Centrum Onkologii w Bydgoszczy. Jest Przewodniczącym Bydgoskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Patologów.

Historia Zakładu Patomorfologii we wspomnieniach dr n.med. Jadwigi Barbary Korenkiewicz

Dr n. med. Jadwiga Barbara Korenkiewicz urodziła się 6 kwietnia 1948r. na Podlasiu, we wsi Olszanka, niedaleko Augustowa. W roku 1966 ukończyła Liceum Ogólnokształcące w Sejnach. W latach 1966-1972 studiowała na Akademii Medycznej w Białymstoku. Od roku 1972 do 1977 pracowała jako lekarz rejonowy w Sulechowie, gdzie uzyskała I stopień specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych. Po przeprowadzce do Bydgoszczy, w latach 1977-1982 związana była z Wielospecjalistycznym Szpitalem Miejskim na Kapuściskach, kończąc tam specjalizację z zakresu patomorfologii. W roku 1982 zatrudniona została w Zakładzie Patomorfologii Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego im. dr. A. Jurasza (obecnie Szpitala Uniwersyteckiego nr 1) i jednocześnie jako wykładowca w bydgoskiej Akademii Medycznej, uzyskując wkrótce tytuł doktora nauk medycznych. W tym samym czasie pracowała w ramach wolontariatu w Poradni Gastroenterologicznej Domu Pomocy Społecznej.

Z Zakładem Patomorfologii naszego Szpitala związana jest od roku 1991, tj. od czasu

jego powołania w strukturach jednostki. Przez 26 lat (w latach 1994 – 2020) sprawowała w nim funkcję kierownika.

W latach 80-tych funkcjonujący na terenie naszego Szpitala Zakład Patomorfologii podlegał Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespołowemu im. dr. A. Jurasza, który na czas remontu miał gościć swoją siedzibę w murach placówki przy ul. Kornela Ujejskiego. Historia Zakładu Patomorfologii w strukturach „Bizielea” sięga natomiast roku 1991.

Dr n. med. Jadwiga Barbara Korenkiewicz z Zakładem związana jest od samego początku do dzisiaj, a przez 26 lat (w latach 1994 – 2020) sprawowała w nim funkcję kierownika.

Jak wspomina pani doktor Korenkiewicz, pierwsze lata nie były łatwe – wyposażenie wyglądało skromnie i bazowało na aparaturze produkcji radzieckiej. Brakowało nawet rękawiczek jednorazowych, przydzielanych jedynie w przypadku przeprowadzania sekcji zwłok i w dodatku w wersji rękawic ogrodniczych. Dopiero koniec lat 90-tych rozpoczął okres powolnego, ale systematycznego inwestowania w sprzęt umożliwiający zbliżanie się do zachodnich standardów. Jednym z pierwszych, ważniejszych zakupów był procesor tkankowy Citadel 2000 firmy Shandon, który w znaczący sposób

przyspieszył wykonywanie badań histopatologicznych. W kolejnych latach Szpitalny Zakład Patomorfologii wzbogacił się m.in. o centra do zatapiania, procesor tkankowy Leica, procesor tkankowy próżniowy, mikrotomy rotacyjne, barwiąrkę automatyczną, cieplarkę, nowoczesne mikroskopy firmy Olympus, kriostat, zaklejarkę do preparatów.

Wśród najnowszych inwestycji wymienić warto zakupiony w roku 2019 aparat do cytologii płynnej, o którym pisaliśmy szerzej w 56 numerze Biuletynu. Na decyzję o kupnie tego konkretnego sprzętu niewątpliwie wpływ miała bardzo duża ilość, tj. sięgająca 15 tysięcy rocznie, badań cytologicznych wykonywanych w Pracowni Cytologii, stanowiącej integralną część Szpitalnego Zakładu Patomorfologii.

Jak zaznacza dr n. med. Jadwiga Barbara Korenkiewicz na rozwój Zakładu wpływ miał nie tylko zakup nowoczesnej aparatury diagnostycznej, ale również wyposażenie jednostki w sprzęt komputerowy z profesjonalnym oprogramowaniem. Program „Patolog” umożliwia szybki dostęp lekarzy z poszczególnych jednostek szpitala do wyników badań przeprowadzanych w Zakładzie.

St. technik analityki medycznej Ewa Jaworska i Barbara Malkowska, rok 1985 - Zakład podlega jeszcze Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespołowemu im. dr. A. Jurasza

St. tech. analityki medycznej Barbara Malkowska i Aneta Kamińska przy tzw. „mrożakach”, 2002 r.

St. tech. analityki medycznej Katarzyna Kowalska i Barbara Malkowska podczas pracy przy mikrotomach produkcji radzieckiej, rok 1991

NOMINACJA PROFESORSKA DLA DR HAB. N. MED. MARII KŁOPOCKIEJ, PROF. UMK

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2020 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał dr hab. n. med. Marii Kłopockiej, prof. UMK tytuł naukowy profesora nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Prof. Maria Kłopocka jest Kierownikiem Kliniki Gastroenterologii i Zaburzeń Odżywiania naszego Szpitala oraz Katedry Gastroenterologii i Zaburzeń Odżywiania na Wydziale Nauk o Zdrowiu CM UMK.

Klinika jest ośrodkiem referencyjnym w dziedzinie gastroenterologii, w którym realizowane są staże cząstkowe dla rezydentów różnych specjalizacji oraz programy specjalizacyjne z zakresu gastroenterologii.

Z inicjatywy Profesor Kłopockiej kilka lat temu, w naszym Szpitalu powstały Poradnia Chorób Jelitowych oraz Centrum Endoskopii Zabiegowej, w którym wykonuje się największą liczbę ambulatoryjnych badań endoskopowych na terenie naszego województwa.

Prof. Maria Kłopocka od wielu lat współpracuje z Polskim Towarzystwem Wspierania Osób z Nieswoistymi Zapaleniami Jelita.

W Katedrze prowadzone są zajęcia dla studentów Wydziału Nauk o Zdrowiu kierunków: pielęgniarstwo, położnictwo, dietetyka i ratownictwo medyczne oraz dla studentów Wydziału Lekarskiego, w tym anglojęzycznych i studentów programu Erasmus.

Zainteresowania naukowe prof. Marii Kłopockiej dotyczą tematyki chorób przewodu pokarmowego, szczególnie nieswoistych chorób zapalnych jelit (wrzodziejącego zapalenia jelita grubego oraz choroby Leśniowskiego-Crohna). Prof. Maria Kłopocka była uczestnikiem wielu międzynarodowych badań klinicznych. W realizowanych projektach naukowych koncentruje się na wielospecjalistycznej współpracy z udziałem pielęgniarek, psychologów, farmaceutów i dietetyków. Jest współautorką wytycznych postępowania lekarskiego i pielęgniarstwa w opiece nad pacjentami z chorobami zapalnymi jelit oraz inicjatorką organizowanych cyklicznie pod patronatem Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, ogólnopolskich konferencji szkoleniowych dla personelu pielęgniarskiego.

Prof. Maria Kłopocka jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Konsultantem Wojewódzkim w dziedzinie gastroenterologii oraz przedstawicielem Polski w European Crohn's and Colitis Organisation.

Kończy drugą kadencję na stanowisku Prodziekana ds. kształcenia i rozwoju na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

IX BYDGOSKIE SPOTKANIE ALERGOLOGICZNE ALERGIA POKARMOWA 2020 R.

Symposium Alergii na Pokarmy, które odbywa się corocznie w Bydgoszczy, jest obecnie jednym z najciekawszych i najbardziej oczekiwanych wydarzeń w polskiej alergologii. Pandemia

COVID 19 spowodowała, że IX edycja tego wydarzenia stała się pod znakiem zapytania. Symposium, pierwotnie zaplanowane w drugiej połowie marca 2020 r., nie mogło się odbyć

w tradycyjnej postaci. Trudna sytuacja epidemiologiczna wymusiła na organizatorach zmianę dotychczasowej formy spotkania. W dniach 28-29.08.2020 r. odbyło się IX Bydgoskie Spo-

tkanie Alergologiczne, w całości przeprowadzone w formie zdalnej. Wydarzenie zostało zaplanowane i przeprowadzone z zachowaniem najwyższego poziomu merytorycznego i wszelkich norm bezpieczeństwa. W Hotelu Mercure Sepia w Bydgoszczy, na potrzeby Sympozjum, powstało profesjonalne studio nagraniowe, w którym prowadzący, w czasie rzeczywistym, komentowali i zapowiadali kolejne wydarzenia. Zdecydowana większość wykładów odbywała się na żywo, nadawana wprost ze studia lub z ośrodków alergologicznych z całej Polski.

Pomysłodawcą i głównym organizatorem spotkania jest prof. dr hab. n. med. Zbigniew Bartuzi, przewodniczący Sekcji Alergii na Pokarmy Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, a zarazem kierownik Kliniki Alergologii, Immunologii Klinicznej i Chorób Wewnętrznych, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. Ponad 600 osób zarejestrowało się, aby wziąć udział w Konferencji. W wykładach jednocześnie brało udział ponad 500 pasjonatów alergologii. Część z nich aktyw-

nie uczestniczyła w dyskusjach on-line w udostępnionym dla tego celu wirtualnym pokoju. Nagrane wykłady będą dostępne, dla zarejestrowanych uczestników, jeszcze przez kolejne 3 miesiące.

Program tegorocznego Sympozjum był niezwykle bogaty. Spotkanie rozpoczęła Sesja Przedinauracyjna, Inauguracyjna, a następnie, w ciągu 2 dni trwania spotkania, odbyło się osiem Sesji Plenarnych, siedem sesji „Gorący temat”, sesja Pro i Con, oraz sesja dotycząca interesujących przypadków klinicznych.

Wykładowcy, którzy uświetnili to spotkanie, zostali dobrani bardzo starannie, wśród wybitnych autorytetów w dziedzinie alergologii. Uczestnicy mieli między innymi okazję usłyszeć prelekcje przedstawiceli Kliniki Alergologii, Immunologii Klinicznej i Chorób Wewnętrznych w Bydgoszczy, a także wybitnych naukowców, którzy zostali zaproszeni z najlepszych ośrodków alergologicznych w całej Polsce. Gościem specjalnym była prof. Karin Hoffmann-Sommergruber z Wiednia, w Austrii, który wygłosiła wykład dotyczący za-

stosowania diagnostyki molekularnej w alergii pokarmowej.

Nie ma wątpliwości, że tego typu spotkania są potrzebne. Obecna, trudna sytuacja epidemiologiczna wymusiła nową formę spotkania. Profesjonalizm organizatorów spowodował, że najnowsze doniesienia z dziedziny alergologii mogły trafić do lekarzy w całej Polsce. Na zakończenie tego, niezwykle udanego Sympozjum, prof. Zbigniew Bartuzi, podziękował uczestnikom, wyrażając nadzieję, że tegoroczne Bydgoskie Spotkanie Alergologiczne spełniło ich oczekiwania. Niezwykle wysoki poziom merytoryczny wykładów musiał spotkać się z uznaniem słuchaczy. Pomimo sukcesu, który odniosło Sympozjum w obecnej formie, uczestnicy z sentymentem wspominali możliwość corocznych, osobistych spotkań z pasjonatami alergii pokarmowej. Do tradycji Sympozjum Alergii na Pokarmy należały burzliwe dyskusje, prowadzone po zakończeniu wykładów i trwające do późnych godzin nocnych.

W obecnych, trudnych czasach patrzymy w przyszłość z optymizmem i nadzieją. Liczymy, że jubileuszowe, „X Bydgoskie Spotkanie Alergologiczne – Sympozjum Alergii na Pokarmy”, odbędzie się w marcu 2021 roku i sytuacja epidemiologiczna uniemożliwi nam osobiste spotkanie się z osobami, dla których alergologia pokarmowa jest ważna.

Sprawozdanie:

Dr n. med. Natalia Ukleja-Sokołowska

Relacja fotograficzna

Dr n. med. Michał Przybyszewski

20 LAT FONIATRII I AUDIOLOGII W SZPITALU „BIZIELA”

Rok 2000, uroczyste otwarcie Wojewódzkiej Przychodni Foniatryczno-Audiologicznej

1.04.2000 roku w naszym szpitalu nastąpiło uroczyste otwarcie Wojewódzkiej Przychodni Foniatryczno-Audiologicznej, która w ramach reformy służby zdrowia została przeniesiona ze Szpitala Miejskiego. Otwarcie poprzedzone było kilkumiesięcznym remontem przystosowującym pomieszczenia poziomu „minus jeden”. Wówczas, dzięki hojnym sponsorom oraz dużemu zaangażowaniu dyrekcji szpitala, powstała dobrze wyposażona jak na tamte czasy jednostka, pełniąca świadczenia ambulatoryjne oraz konsultacyjne.

Foniatria i audiologia jest specjalnością wywodzącą się z otolaryngologii. Obejmuje diagnostykę, leczenie i rehabilitację zaburzeń głosu, mowy, słuchu i równowagi. Większość schorzeń

foniatrycznych i audiologicznych można zdiagnozować i leczyć w trybie ambulatoryjnym, leczenie szpitalne w ramach foniatrii to głównie mikrochirurgia krtani – operacje fonochirurgiczne i onkologiczne – klasyczne i z użyciem lasera CO₂, a w ramach audiologii

wczepianie zakotwiczonych implantów na przewodnictwo kostne typu BAHA.

Współpraca zarówno w zakresie leczenia szpitalnego jak i diagnostyki ambulatoryjnej łączy Klinikę Foniatrii i Audiologii z Kliniką Otolaryngologii, Onkologii Laryngologicznej i Chirurgii Szczękowo-Twarzowej. Wspólna baza diagnostyczna, leczenie operacyjne oraz możliwości kompleksowej rehabilitacji to najkorzystniejsza opcja dla pacjentów i ekonomii szpitala.

W ciągu 20 lat poszerzono zakres diagnostyki narządu słuchu o badania obiektywne: odpowiedzi elektryczne z pnia mózgu (ABR), otoemisję akustyczną (AOE), a także o badania centralnych zaburzeń słuchu oraz diagnostykę zaburzeń układu równowagi. Klinika ma

II poziom referencyjności dla badań przesiewowych słuchu u niemowląt. Współpracuje z ośrodkami dopasowywania aparatów słuchowych. Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na świadczenia poszerzył się zespół pracowników, obecnie pracuje 6 lekarzy audiologów i foniatorów (w tym jeden w trakcie specjalizacji), 3 logopedów, 2 psychologów, audiofonolog, protetyk słuchu, 2 pielęgniarki z uprawnieniami do badań słuchu i równowagi.

Klinika od lat prowadzi społeczną współpracę i merytoryczną opiekę nad Stowarzyszeniem Laryngektomowanych. Efektem pracy zarówno konsultanta wojewódzkiego ds. audiologii i foniatrii jak i konsultanta wojewódzkiego w zakresie logopedii było utworzenie ośrodka rehabilitacji dla laryngektomowanych na bazie sanatorium w Ciechocinku.

Na podstawie opracowanego autorskiego programu studiów licencjackich uruchomiono w Collegium Medicum UMK kierunek Audiofoniologia. Praktyczne zajęcia dydaktyczne dla studentów odbywają się głównie w oparciu o sprzęt diagnostyczny Kliniki. Obecnie audiofonolodzy wykonujący badania diagnostyczne słuchu mają również uprawnienia protetyków słuchu.

Klinika Foniatrii i Audiologii (w ramach CM UMK Zakład Foniatrii i Audiologii Katedry Otolaryngologii Foniatrii i Audiologii) łączy działalność diagnostyczno-leczniczą z działalnością dydaktyczną i naukową.

Zespół Kliniki Foniatrii i Audiologii

Główne kierunki badań naukowych to:

- rehabilitacja głosu i mowy po operacjach krtani
- rehabilitacja w zaburzeniach głosu o podłożu psychogennym
- rehabilitacja głosu w dysfoniach dziecięcych

- zawodowe zaburzenia głosu
- zaburzenia głosu śpiewaczego
- badania akustyczne głosu
- ośrodkowe zaburzenia słuchu

W ostatnim czasie klinika wzbogaciła się o dwie specjalistyczne kabiny wraz z wyposażeniem w sprzęt do badań słuchu,

głosu i mowy. Będą one służyły zarówno pacjentom, jak i studentom do zajęć praktycznych.

*dr hab. n.med. Anna Sinkiewicz,
prof. UMK*

O SZCZEPIENIACH PO RAZ KOLEJNY...

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zapobiegania i kontroli chorób zakaźnych. Pandemia COVID-19 zmobilizowała zespoły badawcze na całym świecie do intensywnych badań i nawiązania współpracy w celu przyspieszenia prac nad opracowaniem bezpiecznej i skutecznej szczepionki przeciwko SARS-CoV-2. Byłaby ona krokiem milowym w walce z COVID-19, ułatwiając kontrolę tych zakażeń w przyszłości.

Eksperti są zgodni, że do czasu stworzenia i rozpowszechnienia szczepionki przeciwko SARS-CoV-2 należy jak najszybciej uzupełnić szczepienia dzieci wynikające z kalendarza szczepień obowiązkowych oraz doradzać wykonywanie szczepień zalecanych, zwłaszcza wśród dzieci, seniorów, kobiet w ciąży oraz osób przewlekle chorych.

Za jedne z najważniejszych uznano poddawanie się szczepieniom przeciwko **grypie sezonowej**. Zdaniem ekspertów Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy zwiększenie ilości szczepień przeciwko grypie ułatwiłoby różnicowanie zachorowań na grypę i Covid-19, gdyż początkowe objawy zakażenia są podobne. Eksperti obawiają się, że zakażenie grypą

może zwiększać ryzyko infekcji koronawirusem w okresie jesienno-zimowym. Kolejne szczepienia, na które zwrócono szczególną uwagę to szczepienia przeciwko **pneumokokom**. Pomimo jeszcze obecnie nieznannej interakcji między chorobą pneumokokową a COVID-19, każda interwencja w celu zmniejszenia ryzyka zarażenia się jakąkolwiek chorobą układu oddechowego w okresie jesienno-zimowym może być korzystna. Wtórne zakażenia bakteryjne pneumokokami zwykle występuje po przechorowaniu grypy, a zastosowanie szczepionki przeciw grypie i pneumokokom może zmniejszyć to obciążenie, szczególnie u osób starszych i pacjentów z chorobami przewlekłymi. Rekomenduje się ponad-

to rozpowszechnianie szczepień przeciwko **krztuścowi** u kobiet w ciąży. Szczepienia przeciw krztuścowi są zalecane w każdej ciąży między 27 a 36 tyg., dzięki czemu przeciwciała ochronne przechodząc przez łożysko chronią dziecko w pierwszych miesiącach jego życia, zanim nie będzie ono mogło być zaszczepione. Celem szczepienia jest również ochrona matki, która nie przenosi zakażenia na dziecko. Pamiętajmy również, że przypominające szczepienia przeciwko krztuścowi zalecane są pracownikom medycznym oddziałów noworodkowych i pediatrycznych.

SZCZEPIENIE MOŻNA PRZEPROWADZIĆ, JEŻELI:

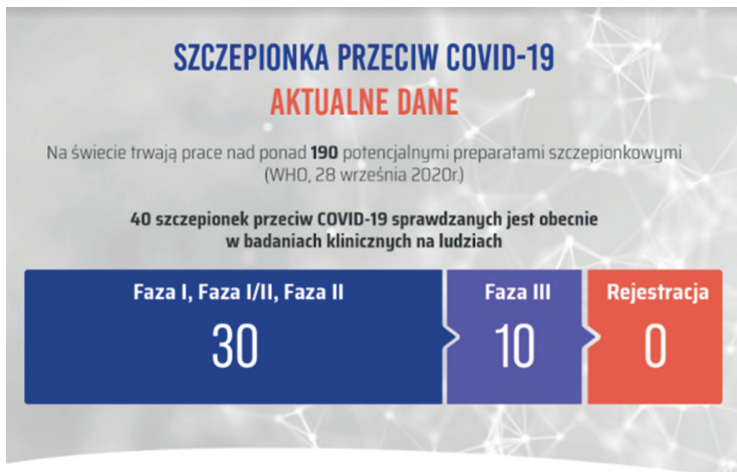
- brak jest epidemiologicznych czynników ryzyka zakażenia

SARS-CoV-2 zarówno poddającego się szczepieniu, jak i u członków jego rodziny (np. powrót w ciągu 10 ostatnich dni z rejonów o dużej i utrwalonej transmisji SARS-CoV-2 lub kontakt w ciągu ostatnich 10 dni z osobą zakażoną SARS-CoV-2 lub chorą na COVID-19 lub przebywającą w kwarantannie z powodu ryzyka zakażenia SARS-CoV-2);

- osoba poddająca się szczepieniu nie ma objawów ostrej infekcji (gorączka, kaszel, duszność, biegunka)

DOSTĘPNE SZCZEPIONKI:

- p/grypie zalecana jest szczepionka czterowalnetna (Vaxigrip Tetra lub Influvac Tetra lub Fluarix Tetra)
- przeciwko pneumokokom dostępna jest szczepionka skoniu-

Źródło: WHO Draft landscape of COVID-19 candidate vaccines (<https://www.who.int/publications/m/item/draft-landscape-of-covid-19-candidate-vaccines>)

gowana PCV13 (Prevenar 13)

- przeciwko krztuścowi szczepionką dTap – przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi ze zmniejszoną zawartością antygenów krztuśca i błonicy

(Boostrix, Adacel)

lek. Joanna Kubiak-Pulkowska
specjalista chorób wewnętrznych
Mikrobiolog Kliniczny

KONFERENCJA ON-LINE „ŚWIADOMA MAMA”

9 lipca, w ramach ogólnopolskiej kampanii „Świadoma Mama”, odbyła się bezpłatna konferencja on-line kierowana do obecnych i przyszłych rodziców, obejmująca swoim zasięgiem Polskę Północno-Wschodnią.

Do grona prelegentów zaproszono m.in. lek. Martę Sekielską-Domanowską z Kliniki Położnictwa, Chorób Kobięcych i Ginekologii Onkologicznej Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 im. dr. J. Biziela w Bydgoszczy.

Projekt Świadoma Mama od 2010 roku pomaga wszystkim rodzicom świadomie wychowywać i najlepiej odpowiadać na po-

trzeby swoich dzieci. W ramach akcji organizowane są przede wszystkim bezpłatne, ogólnopolskie konferencje i warsztaty. Występują na nich lokalni lekarze i specjaliści – fizjoterapeuta uroginekologiczny, położna, logopeda, ginekolog czy doradca chustonoszenia, którzy poruszają top tematy, a także odpowiadają na pytania rodziców.

Lek. Marta Sekielska-Domanowska

Podziękowania

Szanowni Państwo,

W imieniu Zarządu oraz wszystkich Pracowników Szpitala Uniwersyteckiego Nr 2 im. dr. Jana Bizuela, kierujemy na Państwa ręce SERDECZNE PODZIĘKOWANIA wynikające z naszej ogromnej wdzięczności za wszelką pomoc jaką otrzymaliśmy. Jesteśmy pełni podziwu dla postawy jaką prezentujecie Państwo w chwili, kiedy tak bardzo potrzebne jest zrozumienie, wsparcie, dobre słowo i bezinteresowna pomoc. To czego doświadczamy w tym niezwykle trudnym i niebezpiecznym czasie, utwierdza nas w przekonaniu, że praca jaką wykonujemy jest właściwa, wartościowa i wszystkim bardzo potrzebna. SZANOWNI PAŃSTWO, BĄDŹCIE ZDROWI I BEZPIECZNI!

DYREKTOR SZPITALA
dr n. med. Wanda Korzycka-Wilińska

Darczyńcy

Unilever Polska S.A. Bydgoszcz • OBI • Leroy Merlin S.A. • Servitor Toruń • Zentiva Biurfol Toruń • Alpinus Chemia Solec Kujawski • Volex Poland • Wiktorja Jachalska P.P.U.H. ITAX Sp. z o.o. • Campio Food Sp. z o.o. • P.W. Autos Sp. z o.o. • Adamed P.W. Kamal Aleksander • Restauracja Ugotowany • Usługi Krawieckie EWEX Ewa Maj Mieczysław Żak • Ewa Sikorska • Fundacja Take Care i Przyjaciele • Agamed • Atos Medtronic Poland • Bydgoszcz Szyje Maski Dla Medyków • Smart Pharma sp. z o.o. Rada Osiedla Wyżyny • Widzialna Ręka – Bydgoszcz • CSL Behring • Maciej Bursztein Henkell Freixenet Polska Sp. z o.o. • Bydgoska Izba Lekarska • Bydgoscy Patriotci LAN – Wok&Cafe • Takeda Pharma Sp. Z o.o. • Hanna Dziemianowicz • Firma Biuro Mentor S.A. • DERRED Pracownia Krawiecka • Biofarm Sp. z o.o. • Anty Rak • Ipsen COLIAN Sp. z o.o. • Katarzyna i Piotr Kaźmierczak • Fundacja KAWAŁEK NIEBA Solec szyje dla szpitali • Arkada Invest Sp. z o. o. • Formaster SA Kielce • VauPe Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. • Państwo Joanna i Jarostaw z Koronowa Tadeusz Dudek, Prezes Duko sp. z o.o. • Eld-Med Sklep Medyczny • COMTEK SYSTEMS Sklepy Netto Bydgoszcz ul. Stawowa • Velvet Group Sp. z o.o. • Ogrodnictwo Łasa Stowarzyszenie Kulturalni.pl • VEDIM • Mariola Majewska z rodziną i przyjaciółmi Zrzeszenie Harcerskie PIĄTA.PL • ALPHA DAN Sp. z o.o. • Mleczarnia Turek Sp. z o.o.

Marzena Czechowska z rodziną i przyjaciółmi • Hurtownia MONIKA w Bydgoszczy
MTJ ELECTRONICS – Maciej Jurkiewicz • Rezerwa szpitali Kujawsko-Pomorskie
Les Higiena Sp. Z o.o. Myjnia Fabryka Lloyd • Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
Czesław Abramczyk, ABRAMCZYK Sp. z o.o • Koło Gospodyń Wiejskich- Białe Błota
Ewa Kozanecka Poślanka na Sejm VIII i IX kadencji • EVER Pharma Poland
Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Koronowie • Zbigniew Matyja MDD
Niesiemy pomoc dla szpitali – Bydgoszcz - Koronawirus • Boehringer Ingelheim
Grupa Foodcare Sp. z o.o. (Wody Mineralne Ostromecko) • MIK-PRAL Krzysztof Holka
Rycerski i Szpitalny Zakon św. Łazarza z Jerozolimy - Stowarzyszenie Katolickie
Joanna Czech – Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kcyn
Dziekan Wydziału Sztuk Pięknych UMK Toruń prof. dr hab. Elżbieta Basiuli • Symphar
Toruńskie Zakłady Materiatów Opatrunkowych S.A • Magdalena Żmich – Mróz
Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Potrzebującym DZIĘKI WAM • Lemigo- Grudziądz
Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy • Aleksandra Kamieńska
Włodzimierz Jermak, Karina Nowaczyk - Jermak, Karol Hoffman • Andrzej Majewski
Gospodarstwo Sadownicze Wtelnio Sp. Z o.o. Wojciech Klimkiewicz • Bistro Avanti
Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe CHEMIROL Sp. z o.o. • BYDGOSTA Sp. z o.o.
MROCZA SZYJE MASECZKI - Magdalena Żmich-Mróz • Rodzina pacjenta K.Wosik
8 KUJAWSKO-POMORSKA BRYGADA OBRONY TERYTORIALNEJ w Bydgoszczy
OPEL Mikołajczak Salon Samochodowy w Bydgoszczy • Kujawianka Ostromecko
Ratownicy Oddziału Ratunkowego • Ener Kap Sp. z o.o. • RESIDENCE Osielsko
Respirea • Ogrodnictwo Zalewscy • Vitroflora • PRO.MED.PL Sp. Z o.o. • Polpharma
Barbara Rekowski • NSG GROUP • Xt24 Paweł Adaszak • DABEX Bydgoszcz Sp. z o.o.
JAGO Jan Gogolewski • P.W. OKTIMA Sp. z o.o. • Kibice Zawiszy Bydgoszcz
Pro-Immobiliasp. z o.o. • Pizzeria Farfalla • Bistro ALE PYCHA • LAMELA Sp. z o.o.
ZHP Bydgoszcz • Pizza Pasta • Fruit to Go • IKEA BYDGOSZCZ • McDonald's
Marcin Biadun • Sylwia Ronowska z tatą • Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
Warszawski Hackerspace • Centrum Funduszy UE • Mirosława i Jerzy Kamiński
Arkadiusz Fijałkowski TROPS • Martyna Puchowska • MANUFATURA NA KLAMERCE
PCK Bydgoszcz • Dariusz Krzysztofuk • Kosma Kołodziej • Wydawnictwo KRESKA
Patrycja Pardyka PRACOWNIA ŚLUBNA • Stowarzyszenie Wietnamczyków w Polsce
Grupa „Druk Przyłbic Kujawsko-Pomorskie” • Restauracja New China Town Bydgoszcz
Pracownicy MEDIA EXPERT • Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych • Celina Czerw
Zakłady Chemiczne NITRO-CHEM S.A. • Fabryka Cukiernicza KOPERNIK S.A. • Orlen
Piotr Gabriel • Love Bydgoszcz #WzywamyPosiłki • DuoMedic • Podnośniki.pl
Grupa Uśmiech Nadziei • Magdalena Marchlewska • Kazimierz Krzyżanowski • Bayer
Portal "pomaganie mamy w naturze" • Pizza Hut • Dariusz Prusakowski CANTO
Zakład Kamieniarski Lech Zaorski i syn • Pryzmat – Fabryka reklamy Toruń • BOSCH
MODUS Przedsiębiorstwo Odzieżowe S.A. • Car Maniacs • PENTEL POLAND Sp. z o.o.
Inmedio Café • Siewomaga.pl • PUH „Goja” Małgorzata Chmielewska • Mał-Bud
Pani Jolanta z koleżankami –Barcin • „Myśliwi pielęgniarkom i lekarzom” • PZU SA
Restauracja La Rosa • NK POLSKA DEVELOPMENT Sp. z o.o. • POLFA TARCHOMIN
Żyzanka Sobcakowa z Rodzicami • sklep Netto w Fordonie • Teresa Drajer
Hard Enduro • Anna i Rafał Mikicc • Małgorzata i Paweł Maćkowiak
NIVEA Polska Sp.z o.o. • GENWAY • PHU SADAMET • Diagnosis
Fundacja Pałuki • HiPP Polska Sp. z o.o. • EDEN Springs Sp. z o.o.

Dołącz do nas
na facebooku